

Унікальні експонати

Наближається 52 рік, коли я 6 червня 1961-го в газеті «Вільне життя» прочитав статтю «Академік Гнатюк» Петра Медведика, що була проілюстрована світлиною 1905 року, на якій сфотографовані Михайло Коцюбинський, Іван Франко та Володимир Гнатюк у Львові. З цієї публікації я вперше дізнався, що у Велесневі 9 травня 1871 року народився славний син України Володимир Гнатюк – великий слов'янський учений, видатний український письменник, фольклорист і етнограф, літературознавець і мовознавець, славіст і мистецтвознавець, перекладач і видавець, громадсько-культурний і політичний діяч.

Від 5 березня 1957 року працював я бібліотекарем у приклубній книгозбірні сусіднього села Залісся. Того ж року мені виповнилося лише 25. І я розпо-

чав збирати експонати для майбутнього музею славетного земляка, який уже діє в родинному селі академіка 45-ий рік. За той час зібрано та експонуються більше тисячі його оригінальних світлин, видань збірників та праць, книг, випущених ним, меморіальних речей.

Здавалося б, що ще можна знайти з оригінальних експонатів через більш як півстоліття? І ось нещодавно добре знаний краєзнавець з Івано-Франківська Петро Арсенич подарував домівці нашого земляка чотири унікальні книжечки, випущені Володимиром Гнатюком в «Українсько-руській видавничій спілці» у Львові, яку він заснував 12 листопада 1898 року, де був відповідаль-

ним редактором до літа 1912-го. Вона мала першу і другу серії «Літературно-наукової бібліотеки». У першій серії видали повість Панаса Мирного «Лихі люди», кавказьке оповідання Льва Толстого «Козаки», переклад якогось українською мовою зробив український письменник, бандурист, режисер, артист Гнат Хоткевич, котрий за порадою Володимира Гнатюка приїхав до села Криворівні в Карпатах 1906 року, де пробув аж до 1912-го. До речі, Іван Франко вважав повість «Козаки» Льва Толстого «однією з найкращих повістей письменника».

А третя і четверта книжечки кишенькового формату з другої серії «Літературно-наукової

бібліотеки» – то «Микола Іванович Костомарів. Житєписний очерк» Михайла Драгоманова, «Польсько-українські відносини XVII ст. в сучасній польській призмі» Володимира Антоновича.

А ще Петро Іванович подарував два випуски щомісячника «Літературно-науковий вісник», одним з відповідальних редакторів якого вчений був від 1920 до 1926 року, примірник часопису «Жіноча доля», який заснувала 1925 року в Коломиї наша краянка із Фільварок Олена Кислевська (Сіменович) та видавала до кінця серпня 1939-го.

Усі ці унікальні експонати вже викладено у вітринах експозицій третьої, четвертої та п'ятої кімнат меморіальної господи академіка-земляка.

Остап ЧЕРЕМШИНСЬКИЙ.

с. Велеснів
Монастирського району.